

**KEMENTERIAN KEWANGAN
JABATAN AKAUNTAN NEGARA MALAYSIA
PEMBANGUNAN SISTEM PERAKAUNAN AKRUAN
KERAJAAN NEGERI (iSPEKS)**

Perkara Utama

**Apa yang
diaudit?**

- Sistem Perakaunan Akruan Kerajaan Negeri (iSPEKS) dibangunkan bagi merealisasikan hasrat Kerajaan ke arah lanskap perakaunan akruan dengan merekod, memproses dan mengurus transaksi kewangan bagi menjana penyata kewangan akruan Kerajaan Negeri.
- Pengauditan dijalankan untuk menilai sama ada pengurusan iSPEKS telah dilaksanakan dengan berhemat, cekap dan berkesan untuk mencapai objektifnya iaitu mewujudkan sistem perakaunan akruan dan mengeluarkan penyata kewangan akruan yang seragam bagi 11 Kerajaan Negeri, tidak termasuk Sabah dan Sarawak.
- Pengauditan meliputi dua bidang utama Audit iaitu prestasi dan pengurusan pembangunan iSPEKS. Prestasi pembangunan sistem dinilai berdasarkan dua perkara iaitu pencapaian output dan pencapaian keberhasilan (outcome).
- Pencapaian output merangkumi prestasi pembangunan keseluruhan iSPEKS, pelaksanaan *go-live* dan prestasi pencapaian objektif pembangunan iSPEKS.
- Pencapaian keberhasilan merangkumi perkara berikut:
 - Penyata kewangan akruan dan laporan berkaitan dapat dijana secara *real time*.
 - Ketepatan penyata kewangan akruan Kerajaan Negeri yang dijana.
 - Kepuasan pengguna mengenai keberkesanan iSPEKS, integriti data, ketepatan data, kesahihan transaksi dan kawalan akses pengguna.
- Pengurusan pembangunan sistem merangkumi prestasi kewangan, pembekalan perkakasan dan pengurusan aduan berdasarkan Perjanjian Tahap Perkhidmatan [Service Level Agreement (SLA)].

- Pengauditan dilaksanakan di Bahagian Khidmat Perunding, Jabatan Akauntan Negara Malaysia (JANM) serta Perbendaharaan Negeri Selangor dan Negeri Sembilan.

Mengapa ia penting untuk diaudit?

- Pembangunan iSPEKS adalah selaras dengan Model Ekonomi Baru 2011-2020 yang menetapkan pemakaian perakaunan akruan sebagai salah satu program transformasi sektor awam.
- Kerajaan telah memperuntukkan RM36.10 juta bagi membangunkan iSPEKS ke arah sistem pengurusan fiskal yang lebih komprehensif dan berhemat.

Apa yang ditemui Audit?

- Secara keseluruhannya, dapat dirumuskan bahawa pembangunan iSPEKS tidak dilaksanakan dengan cekap dan berkesan. Maklumat penyata kewangan Kerajaan Negeri asas tunai ubah suai yang dijana melalui iSPEKS dan maklumat yang dikemukakan untuk diaudit adalah berbeza. Perkara ini disebabkan pelarasan yang dibuat oleh Perbendaharaan Negeri terhadap penyata kewangan yang dijana melalui iSPEKS menggunakan platform sokongan lain. Selain itu, laporan asas akruan belum dibuat semakan untuk disahkan ketepatannya. Terdapat juga beberapa kelemahan sistem dari segi kawalan aplikasi yang tidak selaras dengan peraturan ditetapkan. Kelemahan yang perlu diberi perhatian adalah seperti berikut:
 - Kelewatan dalam *go-live* iSPEKS di 11 Kerajaan Negeri antara bulan Januari 2017 hingga April 2021 berbanding tarikh *go-live* asal yang ditetapkan pada 1 Januari 2016. Tempoh kelewatan adalah antara satu hingga lima tahun.
 - Pertambahan kos kepada Kerajaan berjumlah RM3.12 juta bagi melanjutkan tempoh kontrak perkhidmatan penyelenggaraan khidmat sokongan aplikasi dan perkakasan Sistem Perakaunan Berkomputer Standard Kerajaan Negeri (SPEKS) kerana penangguhan tarikh *go-live* di Kerajaan Negeri.
 - Pertambahan kos berjumlah RM13.30 juta atau 58.3% daripada kos asal pembangunannya bagi penambahan skop *Reversal and Reclassification* dan *Change Request* untuk menjana laporan asas tunai ubah suai disebabkan penangguhan pelaksanaan perakaunan akruan.

- Perbendaharaan Negeri Selangor menanggung kos tambahan sewaan lokasi dan rangkaian internet di Cyberjaya berjumlah RM313,000 bagi tempoh 1 Ogos 2018 hingga 31 Oktober 2019 untuk menempatkan perkakasan *disaster recovery centre*. Tempoh waranti bagi perkakasan tersebut telah tamat pada 31 Disember 2019 manakala iSPEKS hanya *go-live* di Perbendaharaan Negeri Selangor pada 8 Januari 2020.
- 34 unit *barcode printer* dan 34 unit *desktop barcode scanner* di Perbendaharaan Negeri Selangor dan Negeri Sembilan berjumlah RM150,960 belum digunakan dan tempoh waranti telah tamat pada 31 Disember 2019 iaitu sebelum tarikh *go-live* pada 8 Januari 2020.
- 67 Arahan Pembayaran di Perbendaharaan Negeri Selangor dan Negeri Sembilan berjumlah RM11.52 juta telah disemak dan diluluskan oleh pegawai yang sama.
- 29 Arahan Pembayaran berjumlah RM1.527 bilion di Perbendaharaan Negeri Sembilan telah diluluskan melebihi had nilai kelulusan yang dibenarkan dalam iSPEKS.
- Caj maksimum SLA berjumlah RM24,541 adalah jauh lebih rendah berbanding kiraan sebenar yang boleh dikenakan kepada kontraktor iaitu berjumlah RM937,300.

Apa yang disyorkan Audit?

- Bagi mengatasi kelemahan yang dibangkitkan dan memastikan perkara sama tidak berulang pada masa hadapan, pihak Audit mengesyorkan tindakan seperti berikut:
 - JANM perlu memantau perancangan pembangunan sistem, kemajuan sebenar dan pelaksanaan *go-live* sistem dengan lebih teliti bagi mengelakkan kelewatan ketara dan pertambahan kos kepada Kerajaan.
 - JANM perlu melaksanakan pengujian di peringkat pembangunan dengan lebih teliti dan menyeluruh bagi memastikan ketepatan angka laporan yang dijana melalui iSPEKS.
 - JANM perlu menyediakan pengurusan kawalan aplikasi yang efektif bagi menjamin keselamatan dan integriti data.

